

Seznam literatury

Prameny a jejich překlady

AISCHYLOS, *Tragédie*, Praha: Rezek 2019.

AUGUSTINUS, *Ennarationes in Psalmos* (Corpus Christianorum, series Latina, Vol. 38–40), Turnhout: Brepols 1956.

Bible: Český studijní překlad, Praha: KMS 2009.

Bible: Písmo svaté Starého i Nového zákona. Český ekumenický překlad včetně deuterokanonických knih, Praha: Česká biblická společnost 1993.

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih): Český ekumenický překlad, 14. vyd. (5. opr. vyd.), Praha: Česká biblická společnost 2008.

Bible: Překlad 21. století, Praha: Biblion 2009.

Biblia Hebraica Quinta, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2004ff.

Biblia Rabbinica: A Reprint of the 1525 Venice Edition Edited by Jacob ben Hayim ibn Adoniya, Jerusalem: Makor Publishing 1972.

The Book of Common Prayer: According to the Use of The Episcopal Church [online], New York: Church Publishing Incorporated 2007.

Die Bibel nach der Übersetzung Martin Luthers in der revidierten Fassung von 1984, durchgesehene Ausgabe, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1999.

CALVIN, J. – REUSS, E. – CUNITZ, E. – BAUM, J. W. (eds.), *Ioannis Calvini opera quae supersunt omnia* 31–32 (Corpus Reformatorum), Brunsvigae: C. A. Schwetschke 1887.

DIODORUS SICULUS, *Bibliotheca historica* Vol. 1 (ed. F. Vogel), Stuttgart: B. G. Teubner 1985.

DITTMANN, R., *Bible Kralická šestidílná: Kompletní vydání s původními poznámkami*, Praha: Česká biblická společnost 2014.

DOTAN, A. (vyd.), *Biblia Hebraica Leningradensia: Prepared According to the Vocalization, Accents, and Masora of Aaron ben Moses ben Asher in the Leningrad Codex*, Peabody: Hendrickson 2001.

ELLIGER, K. – RUDOLPH, W. (eds.), *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, 4. vyd., Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1990.

FLAVIUS JOSEPHUS, *Jewish Antiquities*, Cambridge: Harvard University Press 1998.

HÉRODOTOS, *Dějiny aneb devět knih dějin nazvaných Músy 1,95–130 (Živá díla minulosti)*, Praha: Odeon 1972.

HIERONYMUS STRIDENSIS, *Tractatus LIX in librum psalmorum*, in: MORIN, G. – CAPELLE, J. – FRAIPONT, J., *Hieronymus: Tractatus sive homiliae in psalmos. In Marci evangelium. Alia varia argumenta* (Corpus Christianorum Series Latina 78), Turnholti: Brepols 1958.

SEZNAM LITERATURY

HIERONYMUS STRIDENSIS, Commentariorum in Danielem Prophetam ad Pammachium et Marcellam liber unus 7, in: Migne J.-P. (ed.), *Patrologia latina*, Vol. 25 (Patrologiae cursus completus), Paris: Migne 1884.

HRUŠKA B. – MATOUŠ L. – PROSECKÝ J. – SOUČKOVÁ J., *Mýty staré Mezopotámie. Sumerská, akkadská a chetitská literatura na klínopisných tabulkách* (Živá díla minulosti 83), Praha: Odeon 1977.

CHARLESWORTH, J. H. (ed.), *The Old Testament Pseudepigrapha*, New York: Doubleday 1985.

Jeruzalémská Bible: Písmo svaté vydané Jeruzalémskou biblickou školou, 1. české vyd., Praha – Kostelní vydří: Krystal OP – Karmelitánské nakladatelství 2009.

Kniha žalmů s Rašiho výkladem (překlad žalmů V. FISCHL, překlad Rašiho komentářů I. KOHOUT a J. D. REITSCHLÄGER), Praha: Garamond 2013.

LEXA F., *Výbor ze starší literatury egyptské*, Praha: Šolc a Šimáček 1947.

LUTHER, M., *Operationes in Psalmos*, in: *D. Martin Luthers Werke: kritische Gesamtausgabe, Band 5*, Wiemar: Hermann Böhlau 1892.

LUTHER, M., *Vorrede auf den Psalter*, in: *D. Martin Luthers Werke. Kritische Gesamtausgabe: Die Deutsche Bibel, Band 10/1*, Weimar: Hermann Böhlau Nachfolger 1956, s. 99–101.

Nova Vulgata: Bibliorum sacrorum editio, Citta del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana 1979.

PLÚTARCHOS, *Životopisy slavných Řeků a Římanů 1* (Živá díla minulosti 49), Praha: Odeon 1967.

Starý zákon, Překlad s výkladem sv. 9: Žalmy, Praha: Kalich 1975.

Starý zákon, Překlad s výkladem sv. 6: Knihy Královské a Druhá Paralipomenón, Praha: Kalich 1980.

Starý zákon, Překlad s výkladem sv. 12: Jeremjáš a Pláč, Praha: Kalich 1983.

RAHLFS, A. (vyd.), *Septuaginta: Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1935.

SOUŠEK, Z. (ed.), *Knihy tajemství a moudrosti*, svazek I, Praha: Vyšehrad 1995.

SOUŠEK, Z. (ed.), *Knihy tajemství a moudrosti*, svazek II, Praha: Vyšehrad 1998.

THEODORET OF CYRUS, *Commentary on Daniel* (ed. Hill, R. C.), Leiden / Boston: Brill 2006.

ULRICH, E. – CROSS, F. M. et al. (eds.), *Qumran Cave 4, X The Prophets (Discoveries in the Judaean Desert XV)*, Oxford: Clarendon Press 2007.

VELLEIUS PATERCULUS, *Historia Romana*, in: Shipley, F. W. (ed.), *Velleius Paterculus: Compendium of Roman History (Res gestae Divi Augusti)*, London: William Heinemann 1956.

WEBER, R. – FISCHER, B. (Hrsg.), *Biblia sacra: iuxta Vulgatam versionem*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 1983 (3. ed.).

WEBER, R. – FISCHER, B. – GRYSON, R. (Hrsg.), *Biblia sacra: iuxta Vulgatam versionem* (Ed. 5 emendatam retractatam), Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2010.

Lexika, encyklopedie, kompendia

- BONNET H., *Reallexikon der ägyptischen Religionsgeschichte*, Berlin: de Gruyter 1971 (2. vyd.).
- BOTTERWECK, G. J. – RINGGREN, H. (eds.), *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament*, Stuttgart: W. Kohlhammer 1970ff.
- DOUGLAS, J. D. (ed.), *Nový biblický slovník*, Praha: Návrat domů 1996.
- HELLER, J., *Výkladový slovník biblických jmen*, Praha: Advent-Orion a Vyšehrad 2003.
- BUTTRICK, G. A. (ed.), *The Interpreter's Dictionary of the Bible*, Nashville: Abingdon Press 1962.
- JENNI, E., WESTERMANN, C., *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament*, München: Chr. Kaiser Verlag 1978–1979.
- KLAUCK, Hans-Josef e. a. (eds.), *Encyclopedia of the Bible and its Reception*, Berlin / New York: de Gruyter 2008ff.
- KÖHLER, L. – BAUMGARTNER, W. (Hrsg.), *Hebräisches und aramäisches Lexikon zum Alten Testament*, Leiden: Brill 1967–1995.
- MANDELKERN, S., *Veteris Testamenti Concordantiae Hebraicae atque Chaldaicae*, Jerusalem: Schcken 1978.
- NOVOTNÝ, A., *Biblický slovník*, Praha: Kalich 1956.
- Nový biblický slovník* (vyd. DOUGLAS, J. D.), Praha: Návrat domů 2009.
- PÍPAL, B., *Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu*, Praha: Kalich 1997.
- SCHIFFMAN, L. H. – VANDERKAM, J. C., *Encyclopedia of the Dead Sea Scrolls: Volume 1*, New York: Oxford University Press 2000.
- VAN GEMEREN, W. A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theologie & Exegesis*, Cumbria: Paternoster Press 1997.

Další literatura

- ADAMS, S. L., *Wisdom in Transition. Act and Consequence in Second Temple Instructions* (Journal for the Study of Judaism, Supplement 125), Leiden: Brill 2008.
- ALLEN, L. C., *Psalms 101–150* (Word Biblical Commentary 21), Waco: Word Books 1983.
- ALLENDER, D. B. – LONGMAN, T., *Pláč duše*, Bratislava: Porta libri 2002.
- ANDERSEN, Francis I., *Job : An Introduction and Commentary* (Tyndale Old Testament Commentaries 13), Leicester, England; Downers Grove, Illinois: Inter-Varsity Press 1976.
- ANTALÍK, D., *Jak srovnávat nesrovnatelné: strategie mezináboženské komparace* (Sborníky, slovníky, učební texty 31), Praha: OIKOYMENTH 2005.
- ANTALÍK, D., et al., *Na stezkách domu Baalova: náboženské texty literární a kultické* (Starověké písemnictví Levanty 2), Praha: OIKOYMENTH 2014.

SEZNAM LITERATURY

- ASSMANN, J., *Ma'at: Gerechtigkeit und Unsterblichkeit im Alten Ägypten*, München: Beck 1990 (2. vyd. 1995).
- ASSMANN, J., *Das kulturelle Gedächtnis: Schrift, Erinnerung und politische Identität in frühen Hochkulturen*, München: C. H. Beck 1992.
- ASSMANN, J., *Egypt: theologie a zbožnost rané civilizace*, Praha: OIKOYMEMH 2002.
- ASSMANN, J., Die Zeugung des Sohnes: Bild, Spiel, Erzählung und das Problem des ägyptischen Mythos, in ASSMANN, J. – BURKERT, W. – STOLZ, F., *Funktionen und Leistungen des Mythos: drei altorientalische Beispiele* (Orbis biblicus et orientalis 48), Freiburg: Universitätsverlag / Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1982, s. 13–61.
- ASSMANN, J. – JANOWSKI, B. – WELKER, M. (Hrsg.), *Gerechtigkeit: Richten und Retten in der abendländischen Tradition und ihren altorientalischen Ursprüngen*, München: Fink 1998.
- AUFFRET P., *Hymnes d'Égypte et d'Israël* (Orbis biblicus et orientalis 34), Fribourg: University Press 1981, s. 175–316.
- BAINES, J., Ancient Egyptian Kingship: Official Forms, Rhetoric, Context, in DAY, J., (ed.), *King and Messiah in Israel and the Ancient Near East: Proceedings of the Oxford Old Testament Seminar* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series 270), Sheffield: Sheffield Academic Press 1998, s. 16–53.
- BAKHTINE, M., *L'œuvre de François Rabelais et la culture populaire au Moyen Âge et sous la Renaissance*, Paris: Gallimard 1970.
- BÁNDY, J., *Slávnostné a kajúce Žalmy*, Bratislava: Univerzita Komenského 2015.
- BARR, J., *The Garden of Eden and the Hope of Immortality*, London: SCM Press 1992.
- BARTON, J., *The Cambridge Companion to Biblical Interpretation*, Cambridge: Cambridge University Press 1998.
- BAUER, U. F. W., Anti-Jewish Interpretations of Psalm 1 in Luther and in Modern German Protestantism, in: *The Journal of Hebrew Scriptures* 2/2 (1998), s. 1–27.
- BECKING, B., „Wie Töpfe Sollst Du Sie Zerschmeissen“: Mesopotamische Parallelen zu Psalm 2,9b, *Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft* 102 (1990), s. 59–79.
- BEN ZVI, E., *Micah*, Grand Rapids: Eerdmans Publishing 2000.
- BENEŠ, J., *Kniha o Bohu soudci: Teologie knihy Daniel*, Praha: Advent-Orion 2015.
- BERLIN, A., *The Dynamics of Biblical Parallelism*, Bloomington: Indiana University Press 1990 (2. ed. 2008).
- BERNBECK, R., Royal Deification: An Ambiguation Mechanism for the Creation of Courtier Subjectivities, in BRISCH, N. (ed.), *Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond* (Oriental Institute Seminars 4), Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago 2008, s. 157–169.
- BERNHARDT, K.-H., *Das Problem der Altorientalischen Königsideologie im Alten Testament: unter besonderer Berücksichtigung der Geschichte der Psalmenexegese dargestellt und kritisch gewürdigt*, Leiden: Brill 1961.

BERNHARDT, R., Zur Hermeneutik biblischer Gewalttexte, in: MOHAGHEGHI, H. – von STOSCH, K. (Hg.), *Gewalt in den Heiligen Schriften von Islam und Christentum*, Paderborn: Ferdinand Schöning 2014, s. 13–31.

Bible a morálka: Biblické kořeny křesťanského jednání (dokument Papežské biblické komise), Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2010.

BIČ, M. *Palestina od pravěku ke křesťanství I. Země a lid*, Praha: Husova československá evangelická fakulta bohoslovecká 1948.

BIČ, M., První kniha žalmů – liturgií nastolovací slavnosti, in: *Theologická příloha Křesťanské Revue* 3 (1956), s. 65–72.

BIČ, M., Das Erste Buch des Psalters: Eine Thronbesteigungsfeestliturgie, in: *La regalità sacra: contributi al tema dell'VIII Congresso internazionale di storia delle religioni (Roma, aprile 1955) = The Sacral Kingship: Contributions to the Central Theme of the VIIIth International Congress for the History of Religions (Rome, April 1955)*, Leiden: Brill 1959, s. 316–332.

BIČ, M., *Ze světa Starého zákona II.*, Praha: Kalich 1989.

BLUM, E., Psalm 2,7c – eine performative Aussage, in RUPPRECHT, K. (ed.), *Sefer Rendtorff: Festschrift zum 50. Geburtstag von Rolf Rendtorff* (Dielheimer Blätter zum Alten Testament, Beiheft 1), Dielheim 1975, s. 4–8.

BOOIJ, T., Psalm CX: „Rule in the Midst of your Foes!“, *Vetus Testamentum* 41 (1991), s. 396–407.

BREKELMANS, C. H. W., The Saints of the Most High and Their Kingdom, in: *Old Testament Studies* 14 (1965), s. 307–310.

BREUKELMAN, F. H., Psalm 113 oder die Struktur der biblischen Theologie, in: *Texte & Kontexte* 53 (1992), s. 2–32.

BRUEGGEMANN, W., *The Message of the Psalms: A Theological Commentary*, Minneapolis: Augsburg Publishing House 1984.

BRUEGGEMANN, W., *Israel's Praise: Doxology against Idolatry and Ideology*, Philadelphia: Fortress Press 1988.

BRUEGGEMANN, W., *The Psalms and the Life of Faith*, Minneapolis: Fortress Press 1995.

BRUEGGEMANN, W., The Role of Old Testament Theology in Old Testament Interpretation, in: Ball, E. (ed.), *In Search of True Wisdom*, Sheffield: Sheffield Academic Press 1999, s. 70–88.

BRUEGGEMANN, W., *Bible a postmoderní představivost: Písmo jako scénář života*, Praha: Vyšehrad 2016.

BUTTING, K., Das Buch Ester: vom Widerstand gegen Antisemitismus und Sexismus, in: SCHOTTROFF, L. – WACKER, M.-T., *Kompendium Feministische Bibelauslegung*, Gütersloh: Gütersloher Verlag 1998, s. 169–179.

CIELONTKO, D., Doba vzniku Podobenství Henochových, in: *Studie a texty Evangelické teologické fakulty* 25 (1/2015), s. 63–85.

SEZNAM LITERATURY

- CIELONTKO, D., Henochický Syn člověka a najstaršie ježišovské tradície, in: Biela, A. – Prihracki, P.-A. (eds.), *In pluribus unitas IV.*, Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislavě 2018, s. 2–18.
- CLINES, David J. A., *Job 1–20* (Word Biblical Commentary 17), Waco, Texas: Word Books 1989.
- CLINES, David J. A., *Job 21–37* (Word Biblical Commentary 18A), Nashville, Tennessee: Thomas Nelson 2006.
- CLINES, David J. A., *Job 38–42* (Word Biblical Commentary 18B), Nashville, Tennessee: Thomas Nelson 2011.
- COLLINS, J. J., *Daniel. A Commentary on the Book of Daniel*, Minneapolis: Fortress Press 1993.
- COLLINS, A. Y., The Influence of Daniel on the New Testament, in: COLLINS, J. J., *Daniel. A Commentary on the Book of Daniel*, Minneapolis: Fortress Press 1993, s. 93–96.
- CRAIG, K. M., *Reading Esther: A Case for the Literary Carnivalesque*, Louisville: Westminster John Knox Press 1995.
- CRAIGIE, P. C., The Comparison of Hebrew Poetry: Psalm 104 in the Light of Egyptian and Ugaritic Poetry, in: *Semitics* 4 (1974), s. 10–21.
- CRAIGIE, P. C., *Psalms 1–50* (Word Biblical Commentary 19), Nashville: Nelson 1983.
- CRAIGIE, P. C., Psalm 113, in: *Interpretation* 39 (1985), s. 70–74.
- CROOK, M. B., The Marriageable Maiden of Proverbs 31:10–31, in: *Journal of the Near Eastern Studies* 13 (1954), s. 137–140.
- CRÜSEMANN, F., *Studien zur Formgeschichte von Hymnus und Danklied in Israel* (Wissenschaftliche Monographien zum Alten und Neuen Testament 32), Neukirchen: Neukirchener Verlag 1969.
- ČAPEK, F., Na cestě k poznání zpět přes zahradu Eden (Kazatel 8,16–17), in: *Teologická reflexe* 2 (2014), s. 147–157.
- ČAPEK, F., Existuje „to“ lepší a lze je nalézt? (Kazatel 7,1–12), in: *Teologická reflexe* 1 (2015), s. 33–48.
- ČAPEK, F., *Kazatel. Zneklidňující kniha pro neklidnou dobu* (Český ekumenický komentář ke Starému zákonu 21), Praha: Česká biblická společnost 2016.
- ČAPEK, F., *Archeologie, dějiny a utváření identity starověkého Izraele*, Praha: Vyšehrad 2018.
- DALMAN, G., *Arbeit und Sitte in Palästina I*, Gütersloh: Rufer 1928.
- DANĚK, S. C., *Posvátné stromy ve Starém zákoně* (doktorská disertační práce u prof. B. Hrozného na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy), Praha: rukopis 1917.
- DAY, J., *Psalms* (Old Testament Guides), Sheffield: Sheffield Academic Press 1993.
- DAY, J., The Canaanite Inheritance of the Israelite Monarchy, in Id. (ed.), *King and Messiah in Israel and the Ancient Near East: Proceedings of the Oxford Old Testament Seminar* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series 270), Sheffield: Sheffield Academic Press 1998, s. 72–90.

- DAY, J., How many Pre-exilic Psalms are there?, in: DAY, J. (ed.), *In Search of Pre-exilic Israel*, London: T&T Clark 2004, s. 225–250.
- DAY, L. M., *Esther*, Nashville: Abingdon Press 2005.
- DE BOER, P. A. H., The Son of God in the Old Testament, in: *Syntax and Meaning: Studies in Hebrew Syntax and Biblical Exegesis* (Oudtestamentische Studien 18), Leiden: Brill 1973.
- Denní modlitba církve: *Lekcionář pro modlitbu se čtením* (vyd. Kongregace pro bohoslužbu), Praha: Česká liturgická komise 1989.
- DE TROYER, K. – WACKER, M.-T., Das Buch Ester, in: KARRER, M. – KRAUS, W. (eds.), *Septuaginta Deutsch: Erläuterungen und Kommentare zum griechischen Alten Testament, Band I, Genesis bis Makkabäer*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2011, s. 1253–1296.
- DI TOMMASO, L., *The Book of Daniel and the Apocryphal Daniel Literature*, Leiden / Boston: Brill 2005.
- DIEBNER, B. J., Psalm 1 als „Motto“ der Sammlung des kanonischen Psalters, in: *Dielheimer Blätter zum Alten Testament* 23 (1986), s. 7–45.
- DONNER, H., Adoption oder Legitimation? Erwägungen zur Adoption im Alten Testament auf dem Hintergrund der altorientalischen Rechte, *Oriens Antiquus* 8 (1969), s. 87–119.
- DUŠEK, J. – ANTALÍK, D. – ČECH, P. – MYNÁŘOVÁ, J., *Jako pták v kleci: Epigrafické památky starověké Levanty*, Praha: OIKOYMENH 2013.
- EDWARDS, T., *Exegesis in the Targum of the Psalms: The Old, the New, and the Rewritten* (Gorgias Dissertations 28 / Biblical Studies 1), Gorgias Press 2007.
- EMMENDÖRFFER, M., *Der Ferne Gott: Eine Untersuchung der alttestamentlichen Volksklagelieder vor dem Hintergrund der mesopotamischen Literatur* (Forschungen zum Alten Testament 21), Tübingen: Mohr Siebeck 1998.
- ENGNELL, I., *Studies in Divine Kingship in the Ancient Near East*, Oxford: Basil Blackwell 1967.
- Evangelický zpěvník, vyd. Synodní rada Českobratrské církve evangelické, Karlsruhe 1979.
- EBACH, J., Freude an der Tora, in: *Bibel und Kirche* 55 (2000), s. 2–5.
- FABRY, H. J., Der Makarismus – mehr als eine weisheitliche Lehrform, in: HAUSMANN, J. (Hrsg.), *Alttestamentlicher Glaube und Biblische Theologie. Festschrift für H. D. Preuß*, Stuttgart: Kohlhammer 1992, s. 362–371.
- FENSHAM, F. C., Father and Son as Terminology for Treaty and Covenant, in GOEDICKE, H. (ed.), *Near Eastern Studies in Honor of William Foxwell Albright*, Baltimore: John Hopkins Press 1971, s. 121–135.
- FILIPI, P., *Kdo slyší můj nárek: Poselství kajících žalmů*, Třebenice: Mlýn 1997.
- FINKELSTEIN, I. – SILBERMAN, N. A., *Objevování Bible: Svatá Písma Izraele ve světle moderní archeologie*, Praha: Vyšehrad 2007.
- FOKKELMAN, Jan P., *The Book of Job in Form: A Literary Translation with Commentary* (Studia Semitica Neerlandica 58), Leiden / Boston: Brill 2012.

SEZNAM LITERATURY

- FOSSUM, J., Son of God, in FREEDMAN, D. N. (ed.), *The Anchor Bible Dictionary 6*, New York: Doubleday 1992, s. 128–129.
- FOX, M. V., *A Time to Tear Down and a Time to Build Up: A Rereading of Ecclesiastes*, Grand Rapids: Eerdmans 1999.
- FOX, M. V., *Proverbs 10–31* (Anchor Bible 18B), New Haven: Yale University Press 2009.
- FOX, M. V., *Character and Ideology in the Book of Esther*, Grand Rapids: Eerdmans 2001.
- FREULING, G., „Wer eine Grube gräbt...“ *Der Tun-Ergehen-Zusammenhang und sein Wandel in der alttestamentlichen Weisheitliteratur* (Wissenschaftliche Monographien zum Alten und Neuen Testament 102), Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 2004.
- FREULING, G., Art. Tun-Ergehen-Zusammenhang, in: BAUKS, M. – KOENEN, K. – ALKIER, S. (Hrsg.), *Wissenschaftliches Bibellexikon im Internet* (WiBiLex), Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2013 [<https://www.bibelwissenschaft.de/stichwort/36298/>].
- GALLING, K., *Die Bücher der Chronik, Esra, Nehemia* (Das Alte Testament Deutsch 12), Berlin: Evangelische Verlagsanstalt 1954.
- GÄRTNER, J., *Die Geschichtspsalmen: Eine Studie zu den Psalmen 78, 105, 106, 135 und 136 als hermeneutische Schlüsseltexte im Psalter* (Forschungen zum Alten Testament 84), Tübingen: Mohr Siebeck 2012.
- GERSTENBERGER, E. S., Enemies and Evil-doers in the Psalms: A Challenge to Christian Preaching, in: *Horizons in Biblical Theology* 5 (1983), s. 61–77.
- GERSTENBERGER, E. S., *Psalms* (The Forms of the Old Testament Literature 14–15), Grand Rapids: Eerdmans 1988 a 2001 (2 vols.).
- GERSTENBERGER, E., *Israel in der Perserzeit: 5. und 4. Jahrhundert v. Chr.*, Stuttgart: W. Kohlhammer 2005.
- GIBSON, J. C. L., *Textbook of Syriac Semitic Inscriptions*, Vol. 2. Oxford: Clarendon Press 2003.
- GITAY, Y., Psalm 1 and the Rhetoric of Religious Argumentation, in: de REGT, L. J. – de WAARD, J. – FOKKELMAN, J. P. (eds.), *Literary Structure and Rhetorical Strategies in the Hebrew Bible*. Assen: van Gorcum 1996, s. 232–240.
- GOLDINGAY, J., *Psalms* (Baker Commentary on the Old Testament; 3 vols.), Grand Rapids 2006–2011.
- GOLDMAN, Y. A. P., Commentary on the Critical Apparatus of Qoheleth, in: SCHENKER, A., et al. (eds.), *Biblia Hebraica quinta editione com apparatu critico novis curis elaborato 18: Megilloth*, Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2004.
- GORDIS, R., *Koheleth – The Man and his World: A Study of Ecclesiastes*, Schocken Books: New York 1968 (2. Aufl.).
- GORDIS, R., Studies in the Esther Narrative, in: *Journal of Biblical Literature* 95 (1976), s. 43–58.
- GUNKEL, H., *Die Psalmen* (Göttinger Handkommentar zum Alten Testament), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1926 (4. Aufl.).

- GUNKEL, H. – BEGRICH, J., *Einleitung in die Psalmen. Die Gattungen der religiösen Lyrik Israels* (Göttinger Handkommentar zum Alten Testament, II. Abteilung: Die poetischen Bücher. Ergänzungsband), Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht 1933 (4. Aufl. 1984).
- GZELLA, H., *Lebenszeit und Ewigkeit. Studien zur Eschatologie des Septuaginta-Psalters*, Berlin: Philo 2002.
- HARRISVILLE, R. A. – SUNDBERG, W., *The Bible in Modern Culture: Baruch Spinoza to Brevard Childs*, Grand Rapids: Eerdmans 2002.
- HARTENSTEIN, F. – JANOWSKI, B., Art. Psalmen/Psalter, in: BETZ, H. D. – BROWNING, D. S. – JANOWSKI, B. – JÜNGEL, E. (Hrsg.), *Religion in Geschichte und Gegenwart*, Tübingen: Mohr Siebeck 2003 (4. Aufl.), col. 1761–1785.
- HARTENSTEIN, F. – JANOWSKI, B., *Psalmen* (Biblischer Kommentar, Altes Testament XV, 1. Lieferg.), Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 2012.
- HARTLEY, John E., *The Book of Job* (The New International Commentary on the Old Testament), Grand Rapids, Michigan: Eerdmans 1988.
- HARTMAN, L. F. – Di LELLA, A. A., *The Book of Daniel*, New York: Doubleday 2005.
- HASEL, G. F., The Identity of 'The Saints of the Most High' in Daniel 7, in: *Biblica* 56 (1975), s. 176–185.
- HEGER J., *Jirmejahu – Nářky*, Brno: Akord 1937.
- Heidelbergký katechismus. Křesťanské učení: 129 otázek a odpovědí* (překl. P. Cimala), Praha: Návrat domů 2013.
- HEIM, K. M., The (God-)forsaken King of Psalm 89: A Historical and Intertextual Enquiry, in DAY, J. (ed.), *King and Messiah in Israel and the Ancient Near East: Proceedings of the Oxford Old Testament Seminar* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series 270), Sheffield: Sheffield Academic Press 1998, s. 296–322.
- HEINTZ, M., Adoptionism, in KLAUK, H.-J., et al. (ed.), *Encyclopedia of the Bible and Its Reception 1: Aaron–Aniconism*, Berlin and New York: Walter de Gruyter 2009, s. 402–403.
- HELLER, J., Namengebung und Namendeutung. Grundzüge der alttestamentlichen Onomatologie und ihre Folgen für die biblische Hermeneutik, in: *Evangelische Theologie* 27 (1967), s. 255–266.
- HELLER J., *Starověká náboženství*, Praha: Kalich 1978 (2. vyd. 1988).
- HELLER, J., *Bůh sestupující: Pokus o christologii Starého zákona*, Praha: Kalich 1994.
- HELLER, J., Tenak jako struktura, in: DIVIŠOVÁ, M. – DOLEŽELOVÁ, J. – KŘÍŽKOVÁ, M. R. – PRUDKÝ, M. (vyd.), *Dialog křesťanů a Židů*, Praha: Vyšehrad 1999, s. 63–65.
- HELLER, J., *Pozdní sklizeň*, Praha: Advent-Orion 2000.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Ruben, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 42 (2000), s. 24–25.
- HELLER, J., Jméno Samuel, in: *Teologická reflexe* 7 (2001), s. 41–47.

SEZNAM LITERATURY

- HELLER, J., Jména synů Izraele – Juda, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 47 (2002), s. 22–23.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Lévi, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 46 (2002), s. 22.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Dan, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 49 (2004), s. 21–22.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Gad, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 51 (2004), s. 23.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Neftalí, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 50 (2004), s. 40–41.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Ašer, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 52 (2005), s. 17–18.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Izachar, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 53 (2005), s. 17.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Zabulon, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 54 (2005), s. 27.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Benjamin, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 56 (2006), s. 44.
- HELLER, J., Jména synů Izraele – Josef, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 55 (2006), s. 32–33.
- HELLER, J., Manases, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 57 (2006), s. 30.
- HELLER, J., Jména biblických řek a potoků, in: Kůrka, P. B. (vyd.), *Angelus Pacis: Sborník prací k poctě Noemi Rejchrtové*, Praha: Historický ústav AV ČR 2008, s. 71–84.
- HELLER, J. – PRUDKÝ, M., *Obtížné oddíly knih Mojžíšových*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2006 (2. vyd. 2007).
- HESSE, Franz, *Hiob* (Zürcher Bibelkommentare: AT 14), Zürich: TVZ 1992.
- HIERONYMUS, Tractatus LIX in librum psalmorum, in: HIERONYMUS – MORIN, G. (ed.), *Tractatus sive homiliae in psalmos. In Marci evangelium. Alia varia argumenta* (Corpus Christianorum, Series Latina, Vol. 78), Turnhout: Brepols 1958.
- HILBER, J. W., *Cultic Prophecy in the Psalms* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 352), Berlin – New York: de Gruyter 2005.
- HOBLÍK, J., Člověk jako prachovitá bytost (Gn 2,7), in: *Teologická reflexe* 1 (1996), s. 17–25.
- HOOK, S. H., The Myth and Ritual Pattern of the Ancient East, in Id. (ed.), *Myth and Ritual: Essays on the Myth and Ritual of the Hebrews in relation to the Culture Pattern of the Ancient East*, London: Oxford University Press 1933, s. 1–14.
- HOOK, S. H., Traces of the Myth and Ritual Pattern in Canaan, in Id. (ed.), *Myth and Ritual: Essays on the Myth and Ritual of the Hebrews in relation to the Culture Pattern of the Ancient East*, London: Oxford University Press 1933, s. 68–86.
- HORÁK, M., *Kázání na žalmy: K možnostem křesťanského kázání na biblické žalmy*, Praha: [rukopis disertační práce na ETF UK] 2014.
- HOROWITZ, E., The Rite to be Reckless: On the Perpetration and Interpretation of Purim Violence, in: *Poetics Today* 15 (1994), s. 9–54.
- HOSSFELD, F.-L. – ZENGER, E., *Psalmen 51–100* (Herders Theologischer Kommentar zum Alten Testament), Freiburg 2007 (3. Aufl.).

- HOSSFELD, F.-L. – ZENGER, E., *Psalmen 101–150* (Herders Theologischer Kommentar zum Alten Testament), Freiburg: Herder 2008.
- HOSSFELD, F.-L. – ZENGER, E., *Die Psalmen* (Neue Echter Bibel), Würzburg: Echter Verlag 1993–2012 (3 Bde.).
- HRBATA, J., *Písně království II*, Olomouc: Matice cyrilometodějská 1996.
- HROBOŇ, B. (eds.), *Žalmy 51–75* (Komentáre k Starému zákonu 5), Trnava: Dobrá kniha 2017.
- HROBOŇ, B. (eds.), *Žalmy 76–100* (Komentáre k Starému zákonu 6), Trnava: Dobrá kniha 2018.
- CHALUPA, P., *Ester: Skrytý Bůh a statečná židovská dívka*, Praha: Česká biblická společnost 2017.
- CHARVÁT P., Sumerské písemnictví, in: MYNÁŘOVÁ, J. – DUŠEK, J. – ČECH, P. – ANTALÍK, D. (vyd.), *Písemnictví starého Předního východu*, Praha: Oikoymenh 2011, s. 36–39.
- CHILDS, B. S., Reflections on the Modern Study of the Psalms, in: Cross, F. M. et al. (ed.), *Magnalia Dei: The Mighty Acts of God*, Garden City: Doubleday 1976, s. 377–388.
- CHILDS, B. S., Die Bedeutung des jüdischen Kanons in der alttestamentlichen Theologie, in: KLOPFENSTEIN, M. (ed.), *Mittes der Schrift?*, Bern: Peter Lang 1987, s. 265–281.
- IBN ALI, J., *A Commentary on the Book of Daniel*, Oxford: Clarendon Press 1889.
- Inspirace a pravda Písma svatého: slovo, které pochází od Boha pro spásu světa* (dokument Papežské biblické komise), Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2015.
- JANOWSKI, B., Das Königtum Gottes in den Psalmen, in: JANOWSKI, B., *Gottes Gegenwart in Israel. Beiträge zur Theologie des Alten Testaments*, Neukirchen-Vluyn 1993, s. 247–280.
- JANOWSKI, B., Das verborgene Angesicht Gottes. Psalm 13 als Muster eines Klagelieds des einzelnen, in: EBNER, M. (Hrsg.), *Klage* (Jahrbuch für Biblische Theologie), Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 2001, s. 25–53.
- JANOWSKI, B., Das Buch der unverfälschten Spiritualität, in: *Biblische Zeitschrift* 47 (2003), s. 43–65.
- JANOWSKI, B., *Konfliktgespräche mit Gott. Eine Anthropologie der Psalmen*, Neukirchener Verlag 2003.
- JANOWSKI, B., Člověk ve starověkém Izraeli. Základní otázky starozákonné antropologie, in: *Teologická reflexe* 11 (2005), s. 117–143.
- JANOWSKI, B., Freude an der Tora: Psalm 1 als Tor zum Psalter, in: *Evangelische Theologie* 67 (2007), s. 18–31.
- JANSE, S., „*You Are My Son*“: *The Reception History of Psalm 2 in Early Judaism and the Early Church* (Contributions to Biblical Exegesis and Theology 51), Leuven – Paris – Walpole: Peeters 2009.
- JAPHET, S., *2 Chronik* (Herders Theologischer Kommentar zum Alten Testament), Freiburg: Herder 2003.
- JAUSS, H., Fluchpsalmen beten?, in: *Bibel und Kirche* 51 (1996), s. 107–115.

SEZNAM LITERATURY

- JEREMIAS, J., *Das Königtum Gottes in den Psalmen: Israels Begegnung mit dem kanaanäischen Mythus in den Jahwe-König-Psalmen* (Forschungen zur Religion und Literatur des Alten und Neuen Testaments 141), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1987.
- JESCHKE, J. B., *Nauka o kázání (Homiletika)*, Praha: Kalich 1971 (2. vyd.).
- JOHNSON, A. R., *Sacral Kingship in Ancient Israel*, Cardiff: University of Wales Press 1955.
- JURGENSMEYER, M., *Terror in the Mind of God. The Global Rise of Religious Violence*, Oakland: University of California Press (4th ed.) 2017.
- KAISER, O., *Die mythische Bedeutung des Meeres in Ägypten, Ugarit und Israel* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 78), Berlin: de Gruyter 1959 (2. Aufl. 1962).
- KAISER O., *Die Klagelieder* (Altes Testament Deutsch 16/2), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1992.
- KANTOROWICZ, E. H., *Dvě těla krále: studie středověké politické teologie* (Historické myšlení 65), Praha: Argo 2014.
- KEEL, O., *Goddesses and Trees, New Moon and Yahweh: Ancient Near Eastern Art and the Hebrew Bible* (JSOT Supplement Series 261), Sheffield: Sheffield Academic Press 1998.
- KEES, H., *Der Gottesglaube im alten Ägypten*, Leipzig: Hinrichs 1941.
- KEGLER, J., Prophetengestalten im Deuteronomistischen Geschichtswerk und in den Chronikbüchern. Ein Beitrag zur Kompositions- und Redaktionsgeschichte der Chronikbücher, in: *Zeitschrift für alttestamentliche Wissenschaft* 105 (1993), s. 490.
- KLÍMA, J., *Nejstarší zákony lidstva: Chammurapi a jeho předchůdci*, Praha: Academia 1979.
- KNOBLOCH, F. W., Adoption, in: FREEDMAN, D. N. (ed.), *The Anchor Bible Dictionary 1*, New York: Doubleday 1992, s. 76–79.
- KÖHLMOOS, M., *Kohelet. Der Prediger Salomo*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2015.
- KOCH, K., Der König als Sohn Gottes in Ägypten und Israel, in: OTTO, E. – ZENGER, E. (ed.), „Mein Sohn bist du“ (Ps 2,7): *Studien zu den Königspsalmen* (Stuttgarter Bibelstudien 192), Stuttgart: Katholisches Bibelwerk 2002, s. 1–32.
- KRATZ, R. G., Die Tora Davids. Psalm 1 und die doxologische Fünfteilung des Psalters, in: *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 93 (1996), s. 1–34.
- KRATZ, R. G., Der Mythos vom Königtum Gottes in Kanaan und Israel, in: *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 100 (2003), s. 147–162.
- KRAUS, H.-J., *Psalmen* (Biblischer Kommentar, Altes Testament XV), Neukirchen 1978 (5. Aufl.).
- KRAUS, H.-J., *Theologie der Psalmen*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 1979.
- KRÜGER, T. ‘Kosmo-theologie’ zwischen Mythos und Erfahrung: Psalm 104 im Horizont altorientalischer und alttestamentlicher ‘Schöpfungs’-Konzepte, in: *Biblische Notizen* 68 (1993), s. 49–74.

- LABUSCHAGNE, C. J., *The Incomparability of Yahweh in the Old Testament* (Pretoria Oriental Series 5), Leiden: Brill 1966.
- LANDOVÁ, T., *Liturgie Jednoty bratrské (1457–1620)*, Červený Kostelec: Pavel Mervart 2014.
- LAUHA, A., *Kohelet* (Biblischer Kommentar: Altes Testament XIX), Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 1978.
- Lektionar. Nach der Ordnung gottesdienstlicher Texte und Lieder*, Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt 2018.
- LEMAIRE, A., „Avec un sceptre de fer“: Ps. II,9 et l’archéologie, *Biblische Notizen* 32 (1986), s. 25–30.
- LEUENBERGER, M., *Konzeptionen des Königtums Gottes im Psalter: Untersuchungen zu Komposition und Redaktion der theokratischen Bücher IV – V im Psalter*, Zürich: Theologischer Verlag 2004.
- LEXA, F., *Veřejný život ve starověkém Egyptě II: doklady*, Praha: Nakladatelství Československé akademie věd 1955.
- LICHTENSTEIN, M., Chiasm and Symmetry in Proverbs 31, in: *The Catholic Biblical Quarterly* 44 (1982), s. 202–211.
- LOADER, J. A., A Structural Analysis of Psalm 113, in: *Die Ou Testamenteuse Werkgemeenskap in Suid-Afrika* 19 (1977), s. 64–68.
- LOADER, J. A., *Polar Structures in the Book of Qohelet* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 152), Berlin / New York: de Gruyter 1979.
- LOHFINK, N., *Kohelet* (Neue Echter Bibel. Altes Testament), Würzburg: Echter 1993 (4. Aufl.).
- LOHFINK, N., Die Einsamkeit des Gerechten, in: LOHFINK, N., *Im Schatten deiner Flügel. Große Bibeltexte neu erschlossen*, Freiburg: Herder 1999 (2. Aufl.), s. 163–171.
- LORETZ, O., *Psalmstudien: Kolometrie, Strophik und Theologie ausgewählter Psalmen* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 352), Berlin / New York: de Gruyter 2002.
- MAIER, J., Psalm 1 im Licht antiker jüdischen Zeugnisse, in: OEMING, M. – GRAUPNER, A. (Hrsg.), *Altes Testament und christliche Verkündigung. Festschrift für A. H. J. Gunneweg*, Stuttgart: Kohlhammer 1987, s. 353–365.
- MACKERLE, A., *Než budete číst Bibli podruhé: Vybraná témata o Bibli*, České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2014.
- MARKSCHIES, C., Sessio ad dexteram. Bemerkungen zu einem altchristlichen Bekenntnis-motiv in der christologischen Disskusion der altkirchlichen Theologen, in: *Le Trone de Dieu, Colloque international 12.-14. Sept. 1990* (ed. Marc Filonenko, WUNT 1/69), Tübingen: Mohr & Siebeck 1993, s. 252–317.
- McCARTER, P. K., *II Samuel* (Anchor Bible 9), New York: Doubleday 1984.
- McNAMARA, M., Melchizedek: Gen 14,17–20 in the Targums, in Rabbinic and Early Christian Literature, in: *Biblica* 81 (2000), s. 9–10.
- METTINGER, T. N. D., *King and Messiah: The Civil and Sacral Legitimation of the Israelite Kings* (Coniectanea Biblica: Old Testament Series 8), Lund: CWK Gleerup 1976.

SEZNAM LITERATURY

- Midraš Tehillim* (ed. BRAUDE, W. G.), in: *The Midrash on Psalms*, New Haven 1959 (2 vols.).
- MICHALOWSKI, P., The Mortal Kings of Ur: A Short Century of Divine Rule in Ancient Mesopotamia, in BRISCH, N. (ed.), *Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond* (Oriental Institute Seminars 4), Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago 2008, s. 33–45.
- MICHEL, D., *Untersuchungen zur Eigenart des Buches Qohelet* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 183), Berlin / New York: de Gruyter 1989.
- MICHEL, D., Studien zu den sog. Thronbesteigungspsalmen, in: MICHEL, D., *Studien zur Überlieferungsgeschichte alttestamentlicher Texte* (Theologische Bücherei 93), Gütersloh: Gütersloher Verlag 1997 (pův. 1956), s. 125–153.
- MILANI, M., Elogio della donna-sapienza [Prv 31,10-31], in: BONORA, A. – PRIOTTO, A. (eds.), *Libri sapienziali e altri scritti*, Torino: Elle Di Ci 1997, s. 209–221.
- MILLER, P. D., *Interpreting the Psalms*, Philadelphia: Fortress Press 1986.
- MILLER, P. D., *They Cried to the Lord: The Form and Theology of Biblical Prayer*, Minneapolis: Fortress Press 1994.
- MILLER, P. D., *The Lord of the Psalms*, Louisville: Westminster John Knox Press 2013.
- Misál na každý den liturgického roku*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2000.
- MOBERLY, R. W. L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture*. Grand Rapids, Michigan: Baker Book House 2013.
- MOWINCKEL, S., *Psalmstudien* (6 vols.), Kristiania: Jacob Dybwad 1921–1924.
- MOWINCKEL, S., *Psalmstudien II: Das Thronbesteigungsfest Jahwäs und der Ursprung der Eschatologie*, Kristiania: Jacob Dybwad 1922.
- MRÁZEK, J., *O kozlech, ovcích a lidech: Ježíšova podobenství podle Matoušova evangelia*, Třebenice: Mlýn 1997.
- MRÁZEK, J., *Evangelium podle Matouše*, Praha: Česká biblická společnost 2011.
- MRÁZEK, J., *Kázání na hoře*, Jihlava: Mlýn 2017.
- MUILENBURG, J., Form Criticism and Beyond, in: *Journal of Biblical Literature* 88 (1969), s. 1–18.
- MÜLLER, R., *Jhwh als Wettergott: Studien zur althebräischen Kultlyrik anhand ausgewählter Psalmen* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 387), Berlin: de Gruyter 2008.
- MÜLLER, R., Art. Psalmen, in: BAUKS, M. – KOENEN, K. – ALKIER, S. (Hrsg.), *Wissenschaftliches Bibellexikon im Internet* (WiBiLex), Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft 2013 [<http://www.bibelwissenschaft.de/stichwort/31528/>].
- MURPHY, R. E., *Proverbs* (World Commentary 22), Nashville: Thomas Nelson Publishers 1998.
- MYNÁŘOVÁ J., Egyptské písemnictví, in: MYNÁŘOVÁ, J. – DUŠEK, J. – ČECH, P. – ANTALÍK, D. (vyd.), *Písemnictví starého Předního východu*, Praha: Oikoymenh 2011, s. 569–572.
- NANDRÁSKY, K., Gnozeologická hodnota básnickej formy zjavenia, in: *Kresťanská revue* 50 (1983), s. 16–23 a 35–37.

- NANDRÁSKY, K., The Noetic Value of the Metaforic way of Expression in the Bible, in: *Communio viatorum* 23 (1980), s. 221–229.
- NANDRÁSKY, K., Noetická hodnota metaforického zpôsobu vyjadrovania Biblie, in: *Kresťanská revue* 46 (1979), s. 197–207.
- NIHAN, Ch., The ‚Prophets‘ as Scriptural Collection and Scriptural Prophecy during the Second Temple Period, in: RÖMER, T. – DAVIES, Ph. (eds.), *Writing the Bible: Scribes, Scribalism and Script*, Abingdon: Routledge 2013, s. 67–85.
- NISKANEN, P., *The Human and the Divine in History: Herodotus and the Book of Daniel*, London / New York: T&T Clark 2004.
- NOTH, M., Gott, König, Volk im Alten Testament: eine methodologische Auseinandersetzung mit einer gegenwärtigen Forschungsrichtung, in *Zeitschrift für Theologie und Kirche* 47 (1950), s. 157–191.
- OEMING, M., *Das Buch der Psalmen. Psalm 1–41* (Neuer Stuttgarter Kommentar: Altes Testament 13,1), Stuttgart 2000.
- OEMING, M. – VETTE, J., *Das Buch der Psalmen. Psalm 42–89* (Neuer Stuttgarter Kommentar: Altes Testament 13,2), Stuttgart 2010.
- OEMING, M., *Úvod do biblické hermeneutiky. Cesty k pochopení textu*, Praha: Vyšehrad 2016 (2. vyd.).
- OESTERLEY, W. O. E., Early Hebrew Festival Rituals, in HOOK, S. H. (ed.), *Myth and Ritual: Essays on the Myth and Ritual of the Hebrews in relation to the Culture Pattern of the Ancient East*, London: Oxford University Press 1933, s. 111–146.
- OTTO, E. Mythos und Geschichte im Alten Testament. Zur Diskussion einer neueren Arbeit von Jörg Jeremias, in: *Biblische Notizen* 42 (1988), s. 93–102.
- OTTO, E., Politische Theologie in den Königspsalmen zwischen Ägypten und Assyrien: die Herrscherlegitimation in den Psalmen 2 und 18 in ihren altorientalischen Kontexten, in OTTO, E. – ZENGER, E. (ed.), „Mein Sohn bist du“ (Ps 2,7): *Studien zu den Königspsalmen* (Stuttgarter Bibelstudien 192), Stuttgart: Katholisches Bibelwerk 2002, s. 33–65.
- PAK, S. G., *The Judaizing Calvin. Sixteenth-Century Debates over the Messianic Psalms* (Oxford Studies in Historical Theology), Oxford: Oxford University Press 2010.
- PARPOLA, S., *Assyrian Prophecies* (State Archives of Assyria 9), Helsinki: Helsinki University Press 1997.
- PAULSEN, T., Götterhymnen aus dem archaischen und hellenistischen Griechenland, in: WITTE, M. – DIEHL, J. F. (Hrsg.), *Orakel und Gebete. Interdisziplinäre Studien zur Sprache und Religion in Ägypten, Vorderasien und Griechenland in hellenistischer Zeit* (Forschungen zum Alten Testament 39), Tübingen: Mohr Siebeck 2009, s. 165–195.
- PENCHANSKY, David, Job's Wife: The Satan's Handmaid, in: PENCHANSKY, D. – REDDITT, P. L. (ed.), *Shall Not the Judge of All the Earth Do What Is Right?: Studies on the Nature of God in Tribute to James L. Crenshaw*, Winona Lake: Eisenbrauns 2000, s. 223–228.

SEZNAM LITERATURY

- PETERSEN, N. R., Literary Criticism in Biblical Studies, in: SPENCER, R. A. (ed.), *Orientation by Disorientation. Studies in Literary Criticism and Biblical Literary Criticism*, Eugene: Pickwick Publications 1980, s. 25–49.
- PLÖGER, O., *Das Buch Daniel*, Berlin: Evangelische Verlagsanstalt 1969.
- POKORNÝ, P., *Hermeneutika jako teorie porozumění: od základních otázek jazyka k výkladu bible*, Praha: Vyšehrad 2005.
- POPE, Marvin H., *Job: Introduction, Translation, and Notes* (The Anchor Bible), Garden City / New York: Doubleday 1965.
- PORTEOUS, N. W., *Das Buch Daniel*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1985.
- PROCHÁZKOVÁ, I., *Hospodin je král: Starozákonné metafora ve světle kognitivní lingvistiky* (Studijní texty), Praha: Česká biblická společnost 2011.
- PROVAN, I., *Ecclesiastes/Song of Solomon* (The The New International Version Application Commentary), Grand Rapids: Zondervan 2001.
- PRUDKÝ, M., Žalm 30 – překladové a výkladové poznámky, in: *Souvislosti, revue pro křesťanství a kulturu* 43 (2000), s. 96–109.
- PRUDKÝ, M., Tzv. „svaté války“ ve starověkém Orientu a ve vyznání Izraele, in: *Zpravodaj Společnosti křesťanů a židů* 50 (2004), s. 8–15 (online: <http://krestane-zide.info/uploads/pdf/skz50.pdf>).
- PRUDKÝ, M., Hospodin, „bůh milostivý“ & Izrael, lid „z boží milosti“. Teologie milosti ve Starém zákoně, in: KARFÍKOVÁ, L. – MRÁZEK, J. (vyd.), *Milost podle Písma a starokřesťanských autorů*, Jihlava: Mlýn 2004, s. 1–50.
- PRUDKÝ, M., Bůh podobil Abrahama zkoušce (Gn 22,1–19), in: HELLER, J. – PRUDKÝ, M., *Obtížné oddíly knih Mojžíšových*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2006 (2. vyd. 2007), s. 91–103.
- PRUDKÝ, M., „Sodoma – Gomora!“ (Gn 19,1–29), in: HELLER, J. – PRUDKÝ, M., *Obtížné oddíly knih Mojžíšových*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2006 (2. vyd. 2007), s. 67–82.
- PRUDKÝ, M., Jak Kraličtí vykládají Starý zákon, in: Mitáček, J. (vyd.), *Za Kralickou do Kralic aneb 400. výročí Bible kralické*, Brno: Moravské zemské muzeum 2013, s. 79–100.
- PRUDKÝ, M., *Cvičebnice biblické hebrejštiny*, Praha: Kalich 2014 (2. vyd.).
- PRUDKÝ, M. (kol.), *Obtížné oddíly Zadních proroků*, Praha: Karmelitánské nakladatelství 2016.
- PRUDKÝ, M., Milostná píseň o vinaři a jeho soudu (Iz 5,1–7), in: PRUDKÝ, M. (kol.), *Obtížné oddíly Zadních proroků*. Praha: KNA 2016, s. 25–38.
- PRUDKÝ, M., *Genesis I: 1,1 – 6,8 Když na počátku Bůh řekl do tmy... (Český ekumenický komentář ke Starému zákonu 1/1)*, Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností 2018.
- PRUDKÝ, M., »Shall not the Judge of all the Earth Do What is Just?« (Gen 18:25): God's Mighty Acts and Basic Moral Rules, in: BER, V. (ed.), *Nomos and Violence: Dimensions in Bible and Theology*, Berlin: LIT Verlag 2019, s. 27–36.

- PRUDKÝ, M. – HELLER, J. (kol.), *Obtížné oddíly Předních Proroků*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2011.
- VON RAD, G., *Theologie des Alten Testaments: Band 1: Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels*, München: Kaiser 1962 (4. Aufl.).
- RAVASI, G., *Il Libro dei Salmi. Commento e Attualizzazione*, Volume III [101–150], Bologna: Edizioni Dehoniane 1985.
- RENAUD, B., Un oracle prophétique (2 Samuel 7,1–17) invalidé? Une approche du Psalme 89 (88), in HEINTZ, J.-G., (ed.), *Oracles et prophéties dans l'Antiquité: Actes du Colloque de Strasbourg 15–17 juin 1995*, Paris: De Boccard 1997, s. 215–229.
- RENDTORFF, Rolf, *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonné literatury*. Praha: Vyšehrad 1996.
- RICOEUR, P., Biblical Hermeneutics, in: *Semeia* 4 (1975), s. 114–124.
- RICH, A., *Etika hospodářství* (Svazek 2), Praha: Oikoymenh 1994.
- ROBINSON, T. H., Hebrew Myths, in HOOK, S. H. (ed.), *Myth and Ritual: Essays on the Myth and Ritual of the Hebrews in Relation to the Culture Pattern of the Ancient East*, London: Oxford University Press 1933, s. 172–196.
- RÜCKL, J., *Ageus: Budování chrámu v Judsku perské doby* (Český ekumenický komentář ke Starému Zákonu 37), Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností 2018.
- RÜCKL, J., Dům Hospodinův a Dům Davidův (2S 7), in PRUDKÝ, M. – HELLER, J. a kol., *Obtížné oddíly Předních proroků* (Studium 7), Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2013, s. 195–207.
- RÜCKL, J., *A Sure House: Studies on the Dynastic Promise to David in the Books of Samuel and Kings* (Orbis biblicus et orientalis 281), Fribourg: Academic Press Fribourg / Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2016.
- ŘÍČAN, R. – MOLNÁR, A., *Dvanáct století církevních dějin*, Praha: Ústřední církevní nakladatelství 1973.
- SALO, R. S., *Die jüdische Königsideologie im Kontext der Nachbarkulturen. Untersuchungen zu den Königspsalmen 2, 18, 20, 21, 45 und 72* (Orientalische Religionen in der Antike 25), Tübingen, Mohr Siebeck 2017.
- SAUR, M., *Die Königpsalmen: Studien zur Entstehung und Theologie* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 340), Berlin: de Gruyter 2004.
- SEDLÁČEK, J. V., *Výklad posvátných žalmů. Díl II*, Praha: Dědictví sv. Prokopa 1900.
- SEGAL, M., *Dreams, Riddles, and Visions: Textual, Contextual and Intertextual Approaches to the Book of Daniel*, Berlin / Boston: De Gruyter 2016.
- SEGERT, S. – ŘEHÁK, R. – BAŽANTOVÁ, Š., *Rukopisy od Mrtvého moře: hebrejsko-česky* (Knihovna antické tradice 4), Praha: Oikoymenh 2007.

SEZNAM LITERATURY

- SEKINE, S., *Philosophical Interpretations of the Old Testament* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 458), Berlin / Boston: de Gruyter 2014.
- SELIGMANN, I. L., Zur Terminologie für das Gerichtsverfahren im Wortschatz des biblischen Hebräisch, in: SELIGMANN, I. L., *Gesammelte Studien zur Hebräischen Bibel*. Tübingen: Mohr Siebeck 2004, s. 293–317.
- SELZ, G. J., The Divine Prototypes, in BRISCH, N. (ed.), *Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond* (Oriental Institute Seminars 4), Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago 2008, s. 13–31.
- SEOW, Ch.-L., *Ecclesiastes: A New Translation with Introduction and Commentary* (The Anchor Bible 18 C), Yale University: New Haven / London 2008.
- SEYBOLD, K., *Die Psalmen* (Handbuch zum Alten Testament 1/15), Tübingen: Mohr 1996.
- SEYOON, K., *The Son of Man as the Son of God*, Tübingen: J. C. B. Mohr 1983.
- SCHAUDIG, H., Nabonid, der „Gelehrte auf dem Königsthron“: Omina, Synkretismen und die Ausdeutung von Tempel- und Götternamen als Mittel zur Wahrheitsfindung spätbabylonischer Religionspolitik, in LORETZ, O. – METZLER, K. A. – SCHAUDIG, H. (ed.), *Ex Mesopotamia et Syria Lux: Festschrift für Manfried Dietrich zu seinem 65. Geburtstag* (Alter Orient und Altes Testament 281), Münster: Ugarit-Verlag 2002, s. 619–645.
- SCHMIDT, W. H., *Königtum Gottes in Ugarit und Israel. Zur Herkunft der Königsprädikation Jahwes*, Berlin: Töpelmann 1966 (2. Aufl.).
- SCHOORS, A., *Ecclesiastes* (Historical Commentary on the Old Testament), Leuven: Peeters 2013.
- SCHWIENHORST-SCHÖNBERGER, L., *Kohelet* (Herders theologischer Kommentar zum Alten Testament), Wien: Herder 2011 (2. Aufl.).
- Sidur*, New York: Mesorah 1990.
- SIMONETTI, M. – CONTI, M. (ed.), *Job* (Ancient Christian Commentary on Scripture 6), Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press 2006.
- SLÁMA P., *Exodus 1–15: Jak jsem zatočil s Egyptem* (Český ekumenický komentář ke Starému zákonu 2/I), Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností 2020.
- SMOLÍK, J., *Radost ze Slova: Náčrt homiletiky*, Praha: Kalich 1983.
- SPIECKERMANN, H., Alttestamentliche Hymnen, in: BURKERT, W. – STOLZ, F. (Hrsg.), *Hymnen der Alten Welt im Kulturvergleich* (Orbis Biblicus et Orientalis 131), Freiburg: Universitätsverlag 1994, s. 97–108.
- SPIECKERMANN, H., Psalmen und Psalter: Suchbewegungen des Forschens und Betens, in: GARCÍA MARTÍNEZ, F. – NOORT, E. (ed.), *Perspectives in the Study of the Old Testament and Early Judaism*, Leiden: Brill 1998, s. 137–153.
- STACKERT, J., Adoption: I. Ancient Near East and Hebrew Bible/Old Testament, in KLAUK, H.-J., et al. (ed.), *Encyclopedia of the Bible and Its Reception 1: Aaron–Aniconism*, Berlin / New York: de Gruyter 2009, s. 387–390.

- STEC, D. M., *The Targum of Psalms* (Aramaic Bible 16), Collegeville: Liturgical Press 2004.
- STEHLÍK, O., *Ugaritské náboženské texty: kanaanské mýty, legendy, žalmy, liturgie, věštby a zaříkávání pozdní doby bronzové* (Světová náboženství), Praha: Vyšehrad 2003.
- STICHER, C., *Die Rettung der Guten durch Gott und die Selbstzerstörung der Bösen. Ein theologisches Denkmuster im Psalter*, Berlin: Philo 2002.
- STUCKENBRUCK, L. T., Daniel and Early Enoch Traditions in the Dead Sea Scrolls, in: COLLINS, J. J. – FLINT, P. W. (eds.), *The Book of Daniel: Composition and Reception*, Vol 2, Leiden / Boston: Brill 2001, s. 368–386.
- SWAIN, J. W., The Theory of the Four Monarchies: Opposition History under the Roman Empire, in: *Classical Philology* 35 (1940), s. 1–21.
- TALMON, S., Tora als Begriff und Lebensprinzip in der Hebräischen Bibel, in: STEMBERGER, G., *Juden und Christen im Gespräch*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag 1993, s. 31–47.
- TATE, M. E., *Psalms 51–100* (Word Biblical Commentary 20), Nashville: Nelson 1990.
- TÖYRÄÄNVUORI, J., The Royal Adoption Scene in Ugaritic and Biblical Texts, in: DREWNOWSKA, O. – SANDOWICZ, M. (ed.), *Fortune and Misfortune in the Ancient Near East: Proceedings of the 60th Rencontre Assyriologique Internationale Warsaw, 21–25 July 2014*, Winona Lake: Eisenbrauns 2017, s. 247–257.
- TYDLITÁTOVÁ, V., *Stromy ve starozákonné tradici*, Středokluky: Zdeněk Susa 2008.
- UEHLINGER, C., Zepter, in GORG, M., et al. (ed.), *Neues Bibel-Lexikon* 3, Düsseldorf: Benziger 2001, s. 1205–1208.
- ULRICH, E., Daniel Manuscripts from Qumran. Part 1: A Preliminary Edition of 4QDan^a, in: *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 268 (1987), s. 17–37.
- ULRICH, E., Daniel Manuscripts from Qumran. Part 2: A Preliminary Editions of 4QDanb and 4QDan^c, in: *Bulletin of the American Schools of Oriental Research* 274 (1989), s. 3–26.
- VAN DER VELDEN, F., *Psalm 109 und die Aussagen zur Feindschädigung in den Psalmen*, Stuttgart: Katholisches Bibelwerk 1997.
- VARŠO, M., *Žalm 119* (Komentáre k Starému zákonu 7), Trnava: Dobrá kniha 2019.
- VELHARTICKÁ, Š., Chetitské písemnictví, in: MYNÁŘOVÁ, J. – DUŠEK, J. – ČECH, P. – ANTALÍK, D. (vyd.), *Písemnictví starého Předního východu*, Praha: Oikoymenh 2011, s. 418–480.
- VERMES, G., *Jesus the Jew: A Historian's Reading of the Gospels*, Philadelphia: Fortress Press 1973.
- VLKOVÁ, G. I., *Slovo Boží a slovo lidské: Všeobecný úvod do Písma svatého*, Olomouc: Univerzita Palackého 2007 (2. vyd.).
- VLKOVÁ, G. I., Lectio divina – místo v životě křesťana, *Dialog Evropa XXI* 18 (2009), s. 4–9.
- VLKOVÁ, G. I., Jiftách – vzor věrnosti nebo odstrašující příklad?, in: PRUDKÝ, M. – Heller, J. (kol.), *Obtížné oddíly Předních Proroků*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2011, s. 77–86.

SEZNAM LITERATURY

- VOKOUN, J., Čist Bibli zase jako Bibli: *Úvod do teologické interpretace Písma*, Praha: Česká biblická společnost 2011.
- Výklad Bible v církvi: dokument Papežské biblické komise z 15. dubna 1993, Praha: Zvon 1996.
- WACKER, M.-T., *Ester: Jüdin, Königin, Retterin*, Stuttgart: Katholisches Bibelwerk 2006.
- WACKER, M.-T., ... ein großes Blutbad: Ester 8–9 und die Frage nach der Gewalt im Esterbuch, in: *Bibel heute* 3 (2006), s. 14.
- WALCK, L. W., *The Son of Man in the Parables of Enoch and Matthew*, London / New York: T&T Clark 2011.
- WALTKE, B. K., *The Book of Proverbs. Chapters 15–31* (New International Commentary on the Old Testament), Grand Rapids: Eerdmans 2005.
- WEBER, B., Psalm 1 und seine Funktion der Einweisung, in: NANZ, Ph. (Hrsg.), *Der Erneuerung von Kirche und Theologie verpflichtet. Freundesgabe für Johannes Heinrich Schmid*, Riehen / Basel: St. Johannis-Druckerei 2006, s. 175–211.
- WEBER, B., Von der Psaltergenese zur Psaltertheologie: Der nächste Schritt der Psalterexegese? Einige grundsätzliche Überlegungen zum Psalter als Buch und Kanonteil, in: ZENGER, E. (ed.), *The Composition of the Book of Psalms*, Leuven: Peeters 2010, s. 733–744.
- WEBER, B., *Werkbuch Psalmen I. Die Psalmen 1–72*, Stuttgart: Kohlhammer 2016.
- WEBER, B., Von der Beherzigung der Tora JHWHS (Ps 1,2) zur Darbringung der Tehilla JHWHS (Ps 145,21). Erkundungen und Erwägungen zum Psalter als Lehre und Lob, in: BERGES, U. – BREMER, J. – STEINER, T. M. (eds.), *Zur Theologie des Psalters und der Psalmen: Beiträge in Memoriam Frank-Lothar Hossfeld*. Göttingen: V & R unipress 2019, s. 15–43.
- WEHRLE, J., Ps 1 – Das Tor zum Psalter: Exegese und theologische Schwerpunkte, in: *Münchener Theologische Zeitschrift* 46 (1995), s. 215–229.
- WEINFELD M., The Covenant of Grant in the Old Testament and in the Ancient Near East, *Journal of the American Oriental Society* 90 (1970), s. 184–203.
- WEISER, A., *Die Psalmen* (Altes Testament Deutsch 14–15), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1966 (7. Aufl.).
- WILLIS, A. M., *Dissonance and the Drama of Divine Sovereignty in the Book of Daniel*, London / New York: T&T Clark 2010.
- WILSON, G. H., *Job* (New International Biblical Commentary: Old Testament Series 10), Peabody: Hendrickson 2007.
- WINTER, I. J., Touched by the Gods: Visual Evidence for the Divine Status of Rulers in the Ancient Near East, in BRISCH, N. (ed.), *Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond* (Oriental Institute Seminars 4), Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago 2008, s. 75–101.
- WOLFF, H. W., Psalm 1. Bibelarbeit für eine kirchliche Bruderschaft 1949, in: WOLFF, H. W., *Wegweisung. Gottes Wirken im Alten Testament*, München: Kaiser 1965, s. 134–150.

- WOOLF, G., Divinity and Power in Ancient Rome, in BRISCH, N. (ed.), *Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond* (Oriental Institute Seminars 4), Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago 2008, s. 243–259.
- YARBRO COLLINS, A. – COLLINS, J. J., *King and Messiah as Son of God: Divine, Human, and Angelic Messianic Figures in Biblical and Related Literature*, Grand Rapids: Eerdmans 2008.
- ZEHNDER, M., *Wegmetaphorik im Alten Testament. Eine semantische Untersuchung der alttestamentlichen und altorientalischen Weg-Lexeme mit besonderer Berücksichtigung ihrer metaphorischen Verwendung* (Beihefte zur Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 268), Berlin: de Gruyter 1999.
- ZENGER, E., Vom Lebensglück des Menschen, in: BARTH, M. – STROLZ, W., *Aus den Psalmen leben*, Freiburg: Herder 1979.
- ZENGER, E., Der Psalter als Wegweiser und Wegbegleiter. Ps 1–2 als Proömium des Psalmenbuches, in: ANGENENDT, A. V. H. (Hrsg.), *Sie Wandern von Kraft zu Kraft: Aufbrüche – Wege – Begegnungen. Festgabe für Bischof Reinhard Lettmann*, Kevelaer: Butzon & Bercker 1993.
- ZENGER, E., Die Gotteszeugenschaft des 83 Psalms: Anmerkungen zur pseudotheologischen Ablehnung der sogenannten Fluchpsalmen, in: LUTZEIER, P. R. (Hrsg.), *Und dennoch ist von Gott zu reden: Festschrift für Herbert Vorgrimler*, Freiburg: Herder 1994, s. 29–32.
- ZENGER, E., Der Psalter als Buch: Beobachtungen zu seiner Entstehung, Komposition und Funktion, in: ZENGER, E., *Der Psalter in Judentum und Christentum* (Herders biblische Studien 18), Freiburg: Herder 1998, s. 1–57.
- ZENGER, E., *První zákon: Židovská bible a křesťanství*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 1999.
- ZENGER, E. (Hrsg.), *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart: Kohlhammer 2012 (8. Aufl.).
- ZEPHYR, A., *Psalm 83: A New Discovery*, Bloomington: iUniverse 2014.